te ſupꝛa infraqꝫ haberē:tibi copulat⁹
ſum et annex⁹.neqꝫ ſat me illud ſolaꝛ:
ꝙ tibi e celo originē dederim:niſi rur
ſum ad terras deſcendiſſem. Deinde
haud ſolū tibi ſum iunct⁹ ꝛ in ample
xū recipioꝛ:ſed in eſum tradit⁹ in fru
ſta ꝯminuoꝛ:et eapropter:vt acrioꝛ
fiat eiuſmodi copula:que vero fuerīt
ꝯiūcta ſuis ꝯſtant limitib⁹. at ipe tibi
contextus:nullo velim nos interual
lo diſtare:qn e duob⁹ vnū fieri malue
rim. Hec itaqꝫ cū ipſi intelligamus:ꝛ
non ignoꝛem⁹:ꝙdiligentiſſimā noſtri
deus curā ſuſceperit:nihil erit ꝑ nos
intermittendū vt ſuis maximis erga
nos bñficijs: haudquaqꝫ arguamur
indigni.

¶ De turture id eſt de eccleſia ſpōſo
ei⁹ xpo ꝛ de nuptijs ſpiritualibus.

¶ Ser. xxiiij.

Turtur ſolitudinis amantiſſi
ma:in ſiluis reſidens:querulꝰ
ꝯiugem adulationib⁹ euocat:
valles qꝫ circūuolitans:eūdē ad aqs
diuerſantē:demulcet:mox qꝫ aduolis
tando admonet vti ad ſe volatu redi
tum acceleret:pariqꝫ animi ꝯſenſu:fir
ma aliqua in rupe nidiculātes:eoꝛum
pullos intrepide ſeruent. Hāc turtu
rē ferūt pleriqꝫ:tāto thoꝛi ꝯiugalis ꝛ
caſtitatis amoꝛe teneri:vt ſi cōtigerit
ei⁹ virū vel rapaci alite voꝛari:vꝉ cō
pꝛehendi aucupio:alteri nemini copu
lari:ſed priſtinū illū operiri:et eiuſdē
deniqꝫ deperire memoꝛiā. Pernoſci
te mulieres:qualis comperiaꝛ in aui
cula continentia. Quocirca qcūqꝫ ve
ſtrū:turturis decoꝛē eiuſmodi ꝑ ocu
lis tulerit:huius vel celibatū imiteꝛ.
Turtur hec:ſanctiſſima eccleſia eſt:ſi
quidē Jeſu eius viro cruci affixo:ce
los qꝫ inſcendente:nulli alteri cōmi
ſceꝛ:qn illū cupit:illū expectat:et illi⁹
recoꝛdatione cōmoꝛiꝛ. Uex ne vide
amur turturis cōmemoꝛatione:ſacra
rū litteraꝝ mentionē pꝛeteriſſe:agite
eādē in mediū turturē ꝓducam⁹ qn
Dauid beat⁹ ille teſtificando:hoc pa
cto moduleꝛ ꝛ diſſerat. Paſſer inue
nit ſibi domū ꝛ turtur nidulū vbi pul
los ſuos reponat.verum nūquid pro
paſſere humanū gen⁹ interpꝛetaꝛ cū
dicit. Aīa mea ſicut paſſer erepta eſt
de laqo venātiū? Chriſt⁹ aūt cū vellet
diſcipulis qntū ſanctimonia pſtarēt:
patefacē:eiuſmodi illis enūtiat. Mul
tis paſſerib⁹ potioꝛes vos eſtis nec
min⁹ ꝛ Salomon ita ꝓclamat.vt ſal
uos faciat tanqꝫ capꝛeas:ꝛ quēadmo
dū auē ex pedica. Et rurſum Jeſus.
Simile eſt regnū celeſte ſinapis gra
no:qđ hō deſumptū ꝓpꝛio agello inſe
uit.conſtat eñi illud:omniū ſeminū eſ
ſe tenuiſſimū.oꝛtū ꝟo ꝛ excretū:adeo
olerib⁹ vniuerſis ꝓceritate pꝛeſtare:
vt aduenientes celi altilia:ei⁹ ramuſcu
lis inſideant. Per hec vtiqꝫ infinitū
hominū gen⁹ auicule ꝯparauit.vt il
lud:paſſer ſibi domū inuenit ꝛ turtur
vbi ponat pullos ſuos. Turturi itaqꝫ
qꝫ ob varia ſapientie dona eccleſiam
comparat.nam qꝫ ſit hec vario oꝛna
tu exculta.audi Dauid dicentem. In
fimbꝛeis aureis circūamicta varietate
Paſſer etiā inuenit ſibi domū ꝛ tur
tur vbi ponat pullos ſuos:interpꝛe
tari hoc mō poteſt.i.ſuper crucis ra
mos enutriens filios:nuꝑ in lucē edi
tos. Hui⁹ turturis meminit Hiere
mias dicens. Turtur et hirundo ꝛ ci
cada cognouerūt temp⁹ īgreſſus ſui:
turturis nuncupatōe eccleſiā: hirūdi
nis Johānē:diuino amoꝛe flagrātē:
pꝛeferūt.cicade Pauli facūdiā:et ec
cleſie tubā. De hac turture:deus hoc
mō Abꝛae iniungit dicēs. Accipe mi
hi vitulū annos tres natū:arietē āno
rū triū:et capellā totidē:colūbā item
et turturē. De hac inqꝫ turture mē
tionē in canticis canticoꝝ.ſacre litt̄ē

faciunt. Et illud. Vox turturis audi
ta eſt in terra noſtra: que vox: celeſte
ver: id eſt xp̄m: celitus ſcꝫ ad nos ve-
nientē p̄monſtrat. q̄d illud eſt: vox
turturis audita eſt. Auſcultemus in
terra turturis huiuſce vocē: qualis ſit
modulatura. Nigra ſum ſed formoſa:
nigra ob priorem exceſſū: formoſa ob
celerē pn̄iam: nigra inq̄m ſum ob de-
plorādū caſum: pulcra ob baptiſmi lu
cem. Nigra ſum ſed formoſa filie hie
ruſalē. Hieroſolimorꝫ filias ſanctorū
patrū aīas appellat. Hieruſalē vero
celeſte imperiū: vti ⁊ ſcriptū eſt. Ec
ce ſup̄na hieruſalē libertate fruit̄: et
noſtrꝫ cōis eſt omnium mater. Nigra
ipſa ſum ⁊ decora: ex gentib⁹ eccleſia.
ne me btōrꝫ aīe ꝙ obnigrata ſim ꝯple
ctamini. ne inq̄m me ex hac nigredie
ꝯtēplectemini. deſpexit enī ī me iuſti
cie ſol: meū ob priſtinū errorē. cui⁹ eſt
hec ſolis deſpectu vel intenſione affe
cta: nūm illius cui⁹ ⁊ meminit. Eccle
ſiaſtes Orit̄ ſol et in occaſum vergit:
trahit q̄ ſuū in locū: ort⁹ eſt enī ſol iu
ſticie chriſtus: ex maria ſ̄m carnē: ori
ens idcirco eius eſt nomen: occidit cū
eſt in crucē ſublat⁹ inferos q̄ adiuit:
tū vero ad ſe trahit: cū fuerit ex mor
tuis ſuſcitatus: celoſq̄ cōſcenderet. In
quit ſane: cū aūt fuero exaltat⁹ omnia
ad me traham. De hoc iuſticie ſole ſic
loquitur Hieremias: in dieb⁹ illis ori
etur ſol iuſticie et ſanitas erit in alis
eius. veniente enī ſole: id eſt iuſticia: q̄
chriſtus eſt. mulier ſanguinis fluxum
patiens: cū vel eius veſtem tetigerit
ſanguinis fontes ſiccabit. Nigra in-
q̄m ſum filie ſion. Idcirco ſi qua hic
fuerit aīa facinorib⁹ obnigrata: nihil
vereat̄: pēiteat mō: dicatq̄ nigra ſū
ſed decora: vel ſi fuerit in ip̄o vltimo
ſpūs efflatu conſtituta: ne terreat̄: pe
nitētiā dūmodo cū lachrymis agat:
ſic veſperi fletus: matutino letitia do

minabit̄. Imitare Ezechiā regē qui
cū in aduerſam valitudinē incidiſſet:
lectuloq̄ cubans: Iſaiā ad ſe dicentē
hm̄ōi audiſſꝫ: Diſpone domui tue: es
enī mortē p̄pediē obiturus: nec vl
tra hac vita potieris. mox ad parietē
cōuerſus: et ingemiſcens penitet. vn-
de vt lectulo is lachrymas fudit: ſic
mors ſolares retro curſus: ⁊ quintus
illi ac decim⁹ ān⁹ ad vitam prorogat̄.
Si quis igit̄ veſtrꝫ cathecumin⁹ eſt:
ꝑ baptiſmi aquā chriſtū adeat. ſi quis
fidelis ingenitis lachrymarꝫ fontibus
corpus abluat: benefica q̄ ⁊ officioſa
ꝯmiſeratione aīam tergat: fulgētiorē
q̄ efficiat: quā ſi talib⁹ excolueris or
namentis: ⁊ penitēdo cultiorē reddi
deris: ſi te inq̄ꝫ benefactis ornaueris:
dei verbū: id eſt chriſtus ipſe: te ada-
mabit: attractabitq̄ animū: et ad ſui
deſiderium traducet. Dices fortaſſe:
Heu mihi: ſum enī ipſe amore ſauci⁹.
verꝫ id auſim profiteri: ſolere plerūq̄
ſancto quodā ⁊ puro amore: tanq̄ ſa
gittis ꝑcelli aīas: quas ſi vel vocē ꝑi-
mentes cupieris audire: perlege Iſai
am prophetā: cōperies ſane: quemad
modū ⁊ ſpicula verba edere conſue-
ſcant. Poſuit inq̄m tanq̄ ſagittā ele
ctā: et in pharetra corporis abſcōdit
me. Hoc charitatis ſpiculo conſaucia
tus Hieremias deū ita alloquebatur
Ego enī nihil laboris cepi te ꝑſequē
do: et diē hominis nō cōcupiui. Hac
amoris ſagitta mentē perculſus Da
uid ad eum dicebat. Adheſit aīa mea
poſt te: me enī ſuſcepit dextera tua.
Hac ſagitta tact⁹ ⁊ Petr⁹ ſic chriſtū
affatus eſt. Noſti dn̄e ꝙ te amem. Ea
dem illa ⁊ Paulus ictus deo vinct⁹
dictitabat Quis me ſeparabit ab amo
re chriſti? Ea poſtremo vulnerata ec
cleſia ita inquit. Heu mihi q̄m amore
ſaucia ipſa ſum. o gemitū e corde me-
dio fontes vberrimos: chriſti q̄ deſi-

ꝺerio oppletos ꝓmentem:o ſuſpiria
chriſtū aꝺ ſe trahentia:celeſtē ſponſū.
Quocirca ipſa eccleſia ita inquit .Oſ
culetur me oſculo oris ſui: ſum enī ce
leſti ſponſo ꝓphetaruꝫ lege ꝺeſtinata:
ipſa inq̄m e gentib⁹ eccleſia ꝺenupta
ſum:nolim ꝙ vltra Iſaiā Hieremiā
et ceteros prophetas:hoc me ꝺeſpon
ſanꝺi munere fungi.q̄n ipſemet veni
at oſculet̃ qꝫ me ſui oris oſculo. Au
ꝺio et Hieremiā ꝺe eoꝺē ſponſo eiuſ
moꝺi preꝺicātē.Grauatū eſt cor eius
ſupra omnes:⁊ hō eſt ⁊ quis cogno
ſcet illū.hūc ipſa ꝺiligo :acceꝺat oſcu
let̃ me oſculo oris ſui.Auꝺio item et
Amon ſic pronūciantē. ecce hō ſtās
ſupra murū: aꝺamātiū ⁊ in manu ei⁹
aꝺamas lapis:hunc quero:veniat oſ
culet̃ me oſculo oris ſui. Quemaꝺmo
ꝺū enī mulier viri amore ꝺetenta:ab
ſentē illum feneſtre incubās circūſpe
ctat:ſi forte viſenꝺi vſpiā poteſtas fi
at:t̃ras qꝫ ac maria colluſtrat oculis:
vel ſi qꝺ applicaſſe nauigiū proſpicit:
eoꝺē et virū ꝺeuectū opinat̃. Iteꝫ ſi
viatores viꝺeat aꝺuentaſſe: cū his et
ſuū ꝯmeaſſe coniugē ſuſpicat̃:obuiam
qꝫ illis nonnunꝙ̄ proceꝺit:querit qꝫ
ꝺe viro his verbis .Dicite viatores:
vbinā gentiū meuꝫ reliquiſtis?q̄ ſub
urbano?qua in vrbe? qꝺ ille ꝺictitat?
qꝺ agit?vel q̄n eſt aꝺ nos reꝺiturus?
ſic caſtiſſima eccleſia:ꝺei oſculo ⁊ ſan
ctitate capta:a prophetis vel vniuer
ſis ꝺicens ſciſcitat̃:vbi cum abeūtes
miſiſtis?num aꝺ me ventur⁹ eſt an mi
nime?num in celo ꝺiuerſat̃?nuꝫ oues
illas nouē et nonaginta ꝺepaſcit i ce
lis:et gubernat.neꝙ̄ ouē eſt ille erra
bunꝺā aꝺitur⁹?vbi cubat quē anima
mea ꝺilexit?Mox itaꝙ̄ rogati ꝓphete
ꝑ vnū Iſaiā reſponꝺent:ꝺicūt ꝙ Vi
ꝺim⁹ eū.veꝝ hūc ipſa operiris: quem
ipſi ꝯſpexim⁹ nec ſpēm habenteꝫ nec
ꝺecorē:quin eius aſpectus ſine hono

re ē:et ꝺeficiēs ſupra filios hominū?
Aꝺ hec eccleſia ⁊ ſponſa reſponꝺet:
ille eſt:illū ꝺeſiꝺero:veniat tanꝺeꝫ oſ
culetur me oſculo oris ſui .Cui Iſa
ias ſic ꝺicit.Ecce ꝺn̄s venit cū gloria
magna:⁊ brachiū eius cum ꝺn̄atione:
ecce merces ei⁹ cum eo :et op⁹ ſuū co
rā eo:nec ſecus vt paſtor :paſcet gre
gem ſuū:et in manu ſua congregabit
agnas:⁊ fetas alliciet. Rurſuꝫ ſpōſa
Vbi paſcit:vbi cubat quē aīa mea ꝺi
lexit?Cū eā ille aꝺ Iohānē remittit
his verbis.Vox clamantis in ꝺeſer
to:preparate vias ꝺn̄i rectas facite ſe
mitas ꝺei noſtri.Aꝺito ī heremū Io
hānē:ille tibi patefaciet ꝺeſiꝺeriū tuū
Conuenit itaꝙ̄ hec Iohānem:tenet
eū:rogat ꝙ. Nūcia mihi ſi tu es xp̄s.
Cū Iohānes:nō ſum.at illa rurſuꝫ:
ſi tu chriſtus nō es cur baptizas?tum
ille:non ſum ego chriſt⁹:poſt me ven
turus eſt qui me eſt fortior:cuius nec
ꝺign⁹ ſum calcei lorū ſoluē.tum illa:
hui⁹ ſum ego amore ſaucia Aꝺ hanc
Iohānes ꝺeſine:ne ingemiſcas :ope
rire eū:iā veniet:aꝺ breue illum expe
cta:ſuſtine parumper. Viꝺet Iohan
nes ꝺn̄m aꝺuentantē.ꝺicet ꝙ ſponſe:
ꝺeſine lamentari:protenꝺens ꝙ eius
in longū ꝺigitū ſic profat̃.Ecce quem
queris:ecce quē amas:ecce quē tāto
pere cōcupiſti.Ecce agnus ꝺei ſubla
tur⁹ e ſeculo ꝺelicta.Hac itaꝙ̄ Iohā
nis ꝺe Ieſu interpretatiōe percepta:
ꝺubia mox et ambigua infert. Vtri
hoꝝ fiꝺem prebuerim: Iohāni ne an
Iſaie?Hanc ꝺn̄s heſitantem :procla
mās appellat:ꝺicitꝙ̄:Ego ſum paſtor
bon⁹:ſoluit ꝙ his ꝺictis ambiguitatē
Cum illa acceꝺens ſponſum comple
ctitur et ꝺeoſculat̃:ſic et Dauiꝺ ꝓphe
te ꝺictum illuꝺ fineꝫ aſſequitur.Miſe
ricorꝺia et veritas obuiaꝫ ſibi inuicē
proceſſerūt:iuſticia et pax ſe alternis
oſculate ſunt.Veruꝫ vt ꝑfecti⁹ intel

ligamus ſponſam hanc dici: que ſpon
ſo ſit copulata:nuptias qꝫ item fuiſſe
ſpiritales confectas: audi Johãnem
nuptiali lituo hoc pacto precinentem
Qui ſponſam habꝫ ſponſus eſt.q̄ ve
ro aſtans ſponſi vocem exaudit hila
ris et letioꝛ ob eius hanc vocē effici
tur. Jllum augeri neceſſe eſt me autē
imminui. Oportebat preterea (vti in
nuptijs fieri ſolet) nubētibus aliquid
in domū conſcribi.oportebat ⁊ char
tam calamū qꝫ conquiri.charta apud
Jſaiam inuenta eſt:cui ⁊ ſcribendi of
ficiū ſpiritusſanctus demãdat dicens:
accipe charte fragmentū noue ⁊ ãple:
⁊ iſcribe ĩ ea graphio:ꝯq̄ſitū ē grafiū
per Dauid qꝫ inuentum. Jnquit enĩ
lingua mea calamus ſcribe velocius
exarantis: precipu⁹ decoꝛe ſupꝛa filii
os hominū:conit qꝫ ſponſam ⁊ exoꝛ
nat:nec ſecus ac ſolent que nuptui ab
eunte expoliūt:cōmonefacit iſup: cō
ponit: inſtruit et his dictis hortatur.
Vide filia:audi filia:attende inq̄m et
aurē tuam accōmoda: obliuiſcere po
puli tui et domus paterne: qm̄ ipſe ē
dominus tu⁹ ⁊ illum adoꝛabis .ſi me
audies filia:vultū tuū cōprecabūtur
diuites plebis terre. Oportebat etiaꝫ
que per ſingulos conferebantur:ſerui
ancilleqꝫ conſcribi:quoꝝ alteros xp̄s
alteras ſponſa detulit:eo qꝫ Paulus:
Siluian⁹ et Thimothe⁹ chriſti ſe Je
ſu ſeruos inſcribūt:depoſcūt qꝫ a ſpō
ſa ⁊ famulas.hoꝝ ſermonem Dauid
excipit dicens. Deferent regi virgi
nes:poſt eam:proxime eius deferent
tibi in leticia. Nuptie celebrate ſunt:
cōmigrat dn̄s ĩ cana galilee:cana:ſtru
ctura interpꝛetatur :dei vero ſtructu
ra eſt terraꝝ oꝛbis . Cum itaqꝫ ſpirita
les facturus eſt nuptias in canã gali
lee concedit:vbi omnis ſanctoꝝ cet⁹:
pro ſua quiſqꝫ virili ad nuptias ꝯue
nit: Abꝛaã vitulū:huius Sara vxoꝛ
ſuccinericios panes: Jſaac ligna: Ja
cob agnos contulit. Joſeph fermētū
impartit: Moiſes faces preſtat. Jſai
as modulatur. Dauid tripudiat:et q̄
niam his nuptijs caſtas adeſſe femi
nas:ſimul et canere oportebat: venit
Heſter: Judith comitur et oꝛnatur:
Maria Moyſi ſoroꝛ timpanuꝫ capit:
decantat qꝫ dicens. Cantem⁹ dn̄o:glo
rioſe enĩ magnificatus eſt :cūqꝫ et lau
des vt fieri in nuptijs ſolet: cani ne
ceſſe foret: Paul⁹ ipſe nuptias ꝓpꝛo
bando edicit . Honoꝛe digni ſunt nu
ptie ⁊ thoꝛus nō inquinatus. Ea aūt
hec de chriſto ⁊ eccleſia dicta fuiſſe cō
ſtet:ſit ipſe ſibimet chriſtus interpꝛes:
inquiens. vxoꝛis gratia relinquet vir
patrem ac matrē ⁊ adherebit illi:erūt
qꝫ duo in carne vna. Myſterium hoc
magni eſt momenti:ſi (queadmodum
percipi debꝫ) ad chriſtum fuerit ⁊ ec
cleſiam relatum. Quaſobꝛes cum chri
ſtus ipſe:hec omnia:ſit hoc pacto in
terpꝛetatus:neqꝫ per nos erit aliqd
de his heſitandum:vel ſacris litteris
diuini ſpiritus inſtigatione editis dif
fidendum.

¶ De charitate que cuncta dirigit et
perficit. ¶ Ser. xxiiij.

Charitatez optimū amoꝛis ge
nus inter nos ſanciam⁹:qm̄ ni
hil eſt boni aut honeſti qn oꝛi
tum ex ea ducat. Charitas enĩ Pau
lus inquit legis eſt adimpletio .ita fit
vt ſi mutuo fuerimus amoꝛe detenti:
facile omnia ſint ſucceſſura. Siquidē
charitas via quedã eſt ad virtutē ꝓ
cliuioꝛ.nam quemadmodū qui callem
fuerit non obliquum ingreſſus:nullo
egebit ad ꝓgreſſum duce:tramite ipſo
recta ducente.ſic charitas vbi initiuꝫ
dederit:ad rectum deferet. Charitas
enim nec proximum ledit :nec praua
meditatur. Quocirca qui id facere no